

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย	3
3. วัตถุประสงค์การวิจัย	4
4. ขอบเขตการวิจัย	4
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
6. นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย	8
1.1 ทฤษฎีระบบ	8
1.2 ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย	10
1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้	11
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องในการวิจัย	13
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	13
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม	33
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	58
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับขีดความสามารถ	60
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	63
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	80
3.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	80
3.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยว	85
3.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถ	88
4. กรอบแนวคิดการวิจัย	89
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	95
ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	95
1.1 การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา	96
1.2 ชนิดของข้อมูลและแหล่งข้อมูล	96
1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	96
1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	97
1.5 การทดสอบเครื่องมือ	99
1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	99
1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	100
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	101
2.1 การคัดเลือกพื้นที่ศึกษา	102
2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	103
2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	103
2.4 การทดสอบเครื่องมือ	105
2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	105
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม	105
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	107
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
3.3 การทดสอบเครื่องมือ	111
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	115
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	115
ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย	116

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	117
ขั้นตอนที่ 1 ผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	117
1.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง ขีดความสามารถผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	118
1.2 ผลการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรค ของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน	120
1.3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่จำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถ ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้กับผู้นำท้องถิ่น	121
1.4 ผลการสำรวจความต้องการและความจำเป็นของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ในการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการ การท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	124
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	124
ตอนที่ 2 ความต้องการในฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	128
ตอนที่ 3 ระดับความรู้และความต้องการเนื้อหาสาระ/หัวข้อเรื่อง ในการฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	135
ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	141
2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง)	142
2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง)	156
2.3 ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง)	158
ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม	160
3.1 ผลการประเมินระดับความรู้จากคะแนนการทำแบบทดสอบความรู้ ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม	162
3.2 ผลประเมินการเรียนรู้จากผลคะแนนการทำแบบทดสอบความรู้ ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม	163
3.3 ผลประเมินการผ่านตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละหน่วยเรียน	165

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยการเปรียบเทียบคะแนน การวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (E1,E2)	166
3.5 ทักษะการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	168
3.6 ทักษะการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	171
3.7 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม	173
3.8 ทักษะการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม	174
3.9 ทักษะการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม	175
3.10 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อกระบวนการฝึกอบรม	176
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	178
1. สรุปผลการวิจัย	178
2. อภิปรายผลการวิจัย	188
3. ข้อเสนอแนะ	193
3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย	194
3.2 ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ	195
3.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	197
บรรณานุกรม	209
ภาคผนวก	207
ภาคผนวก ก หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	210
ภาคผนวก ข กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ ของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	228
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ความรู้หรือหัวข้อเรื่องที่จำเป็นในหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	233

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ง แบบสอบถามความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	237
ภาคผนวก จ แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ ของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ฉบับร่าง)	245
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ ของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	260
ภาคผนวก ช แบบฝึกหัดท้ายหน่วยเรียนเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	269
ภาคผนวก ซ แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	279
ภาคผนวก ฌ แบบประเมินทักษะการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	283
ภาคผนวก ญ แบบประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	285
ภาคผนวก ฎ ประมวลภาพกิจกรรมในกระบวนการฝึกอบรม เพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	290
ภาคผนวก ฏ ประวัติผู้วิจัย	293

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของนักวิชาการที่แตกต่างกัน	16
2	ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ตามแนวคิดของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)	19
3	การเปรียบเทียบขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ตามแนวคิดของนักวิชาการที่แตกต่างกัน	28
4	การเปรียบเทียบขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดของนักวิชาการที่แตกต่างกัน	56
5	แผนการดำเนินงานโครงการวิจัย	116
6	หัวข้อเรื่องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	121
7	ผลการคัดเลือกหัวข้อเรื่องของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ	123
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	126
9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	129
10	สถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างสะดวกในการเข้ารับการอบรม ($n = 400$)	131
11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิธีการฝึกอบรมที่ต้องการ	132
12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสื่อประกอบการฝึกอบรมที่ต้องการ	133
13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรมที่ต้องการ	134
14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้และระดับความต้องการหัวข้อ/เนื้อหาในการฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	137
15	โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ฉบับร่าง)	146
16	ผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ฉบับร่าง)	157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ผลการประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถ ของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ฉบับร่าง)	158
18	จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	163
19	การเปรียบเทียบความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ทำแบบทดสอบความรู้	164
20	ผลประเมินการผ่านตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละหน่วยเรียน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม	165
21	ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยการเปรียบเทียบคะแนน การวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (E1,E2)	167
22	ระดับทัศนคติต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	169
23	ทักษะการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	172
24	ผลการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับความรู้ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ก่อนและหลังจากการฝึกอบรม (n=30)	173
25	ผลการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของระดับทัศนคติ ต่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ก่อนและหลังจากการฝึกอบรม (n=30)	174
26	ผลการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยระดับทักษะการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ก่อนและหลังจากการฝึกอบรม (n=30)	175
27	ระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	176

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	53
2	ลักษณะของการฝึกอบรม	54
3	ขั้นตอนการจัดการอบรม	55
4	กรอบแนวคิดการวิจัย	94
5	ภาพกิจกรรมในกระบวนการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถ ของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน	291
6	ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ชุมชนเกาะเกร็ด ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	292